

ਮਾਡਲ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ

ਵਿਸ਼ਾ: ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਦਸਵੀਂ

ਸਮੇਸਟਰ-ਪਹਿਲਾ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਪੇਪਰ: 70

ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ: 30

ਭਾਗ-ੳ (ਭੂਗੋਲ)

ਅੰਕ: 21

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:1 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ।

- (ੳ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਕੇਂਦਰ-ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਨ ? 1
- (ਅ) ਟ੍ਰਾਂਸ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀ ਔਸਤ ਉਚਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ? 1
- (ੲ) ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹੈ ? 1

1×3=3

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:2 ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗ-ਪਗ 70-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ।

- (ੳ) ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਾਰਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ? 3
- (ਅ) ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਦੇਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ਕ ਕਿਉਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ? 3
- (ੲ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ? 3

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 3 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗ-ਪਗ 225-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਲਵਾਯੂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਤੱਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ? 7

ਜਾਂ

ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਆਬਾਦੀ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ? 7

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:4 ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:- 5

(i) ਸੱਤਪੁੜਾ (ii) ਇੰਦਰਾ ਪੁਆਇੰਟ (iii) ਵੱਧ ਵਰਖਾ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ (iv) ਘੱਟ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ (v) ਸ਼ਿਮਲਾ

ਨੋਟ: ਨੇਤਰਹੀਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਕਸ਼ੇ ਭਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕੇਂਦਰ, ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-5: ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

- (ੳ) ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤ ਨਾਲ ਭਾਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1
- (ਅ) ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:- 1
- 1) ਆਮਦਨ 2) ਨਿਵੇਸ਼ 3) ਬੱਚਤ 1
- (ੲ) ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੱਸੋ। 1
- (ਸ) ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਆਧਾਰਿਕ ਸਰੰਚਨਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? 1
- (ਹ) ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? 1

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-6: ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗ-ਪਗ 70-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

- (ੳ) ਸਰਕਾਰੀ ਬਜਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੱਦਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? 1+2=3
- (ਅ) ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਰਾਹੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 1+2=3
- (ੲ) ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਧੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? 1+2=3
- (ਸ) ਆਧਾਰਿਕ ਸਰੰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ? 1+2=3
- (ਹ) ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੌਦਰਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? 3

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-7 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

ੳ) 'ਪੰਜਾਬ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ?	1
ਅ) 'ਉਲਮਾ' ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?	1
ੲ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ?	1
ਸ) 'ਦਸਵੰਧ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?	1
ਹ) ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?	½ ½

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:8 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 70-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

ੳ) ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।	3
ਅ) ਮੁਸਲਿਮ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।	3
ੲ) ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?	3
ਸ) ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?	3
ਹ) ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।	3

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 9 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗ-ਪਗ 225-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ?
ਜਾਂ	7
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।	7

ਭਾਗ-ਸ (ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:10● ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

- (ੳ) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਅਨੁਛੇਦ ਹਨ ?
- (ਅ) ਲੋਕ ਮੱਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਦੋ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ?
- (ੲ) ਚੋਣ ਵਿਧੀਆਂ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਨ ?
- (ਸ) ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿੰਨੇ ਹਨ ?
- (ਹ) ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-11 ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗ-ਪਗ 70-75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ:-

- (ੳ) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਕਿੰਨ੍ਹਾ ਸ਼ਬਦਾ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
- (ਅ) ਗੁਪਤ ਮਤਦਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?
- (ੲ) ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਣਰਾਜ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ?
- (ਸ) ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (ਹ) ਸਵਸਥ ਲੋਕਮੱਤ ਲਈ ਕੀ-ਕੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?